

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 345/2024
11.12.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић и Марине Милановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца NUCLEUS SISTEM доо Београд, чији је пуномоћник Марко Петровић, адвокат из ..., против туженог Електродистрибуција Србије, Београд, чији је пуномоћник Миленко Радованов, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1736/23 од 26.10.2023. године, у седници већа одржаној 11.12.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА као неоснована ревизија туженог, изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1736/23 у делу којом је потврђена пресуда Привредног суда у Београду П бр.5348/2019 од 22.12.2022. године у делу става 1. изреке, којим је тужени обавезан да тужиоцу на име неоснованог обogaћења исплати 21.309.942,35 динара на име главног потраживања.

У преосталом делу, ревизија туженог се усваја, па се **УКИДАЈУ** пресуда Привредног апелационог суда Пж 1736/23 од 26.10.2023. године и пресуда Привредног суда у Београду П бр.5348/2019 од 22.12.2022. године у односу на одлуку о камати и трошковима поступка и у том делу предмет враћа првостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П бр.5348/2019 од 22.12.2022. године, ставом 1. изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име неоснованог обogaћења плати 21.309.242,35 динара на име главног потраживања, 25.963.394,80 динара на име укупно обрачунате затезне камате на наведени износ закључно са 30.09.2019. године и затезну камату на износ од 21.309.942,35 динара од 30.09.2019. године до исплате. Ставом 2. изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 1.005.696,74 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж бр.1736/23 од 26.10.2023. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Привредног суда у Београду, те је одбијен као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Благовременом ревизијом тужени побија правноснажну другостепену пресуду због погрешне примене материјалног права и истиче да је раскид уговора скривио тужилац и да тужени није дужан да накнади штету, односно да штета није настала радњама тужене нити постоји узрочно последична веза. Предлаже да се ревизија усвоји и укину нижестепене пресуде и предмет врати на поновно суђење. Трошкове тражи и опредељује.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужиоца и правни претходник туженог су били у облигационом односу по два уговора о изградњи прикључака на дистрибутивни електроенергетски систем ради извођења прикључка за прикључење стамбеног пословног објекта у Панчеву, у улици ..., на дистрибутивни енергетски систем. Правни претходник тужиоца је уговорну обавезу испунио и унапред исплатио уговорени износ трошкова прикључака у укупном износу од 41.943.024,48 динара. Дана 14.01.2010. године је уплатио износ од 32.487.812,29 динара, а дана 07.09.2012. године је уплатио износ од 9.455.213,25 динара. Тужени није у целини испунио обавезу, већ је извео радове на прикључењу предметног објекта ламеле А и Б и правном претходнику тужиоца је предао 153 мерна места у тим ламелама. На спорном објекту, на ламелама Ц и Д, није извршио прикључење и тужени није предао још 195 мерних места од укупно уговорених 348 мерних места. Прикључење је вршено на основу решења туженог од 07.09.2012. године, донетог на захтев за прикључење правног претходника тужиоца и дато је за све четири ламеле, А, Б, Ц и Д. Доцније је са непокретношћу прометовано. Уговором о цесији и уступању права од 12.10.2015. године, саговорач туженог Т капија 1 доо из Инђије пренела је потраживање на цесионара Допсон лик доо, који је потом Уговором о преносу права од 17.01.2017. године, уступио тужиоцу право повраћаја више уплаћеног, а неоправданог аванса. Тужени је дописом од 13.11.2015. године Т капију доо из Инђије обавестио да право коришћења на уплаћена бројила и ангажовану снагу могу бити пренета на новог власника. АИК банка приликом отуђења ових непокретности није стекла право на плаћени аванс за бројила у ламелама Ц и Д. Висина неоправданог аванса у износу од 21.309.942,35 динара, утврђена је вештачењем.

На основу тако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су усвојили захтев тужиоца за повраћај неоправданог аванса на основу члана 210. ЗОО.

Према становишту Врховног суда ова одлука нижестепених судова је донета правилном применом материјалног права.

Између правних претходника странака закључен је уговор по коме је правни претходник тужиоца уговорену цену унапред платио у потпуности, а тужени је само

делимично извршио своју обавезу и оправдао уплаћену цену прикључењем и предајом 153 мерна места у предметним ламелама А и Б, али не и предајом још 195 мерних места у ламелама Ц и Д од укупно уговорених 348 мерних места. Прикључење је вршено на основу тужениковог решења о одобрењу донетог на основу захтева претходника тужиоца, а које је било у важности две године. Након престанка важности решења прикључење није вршено, па следи да неоправдана средства аванса тужени држи без правног основа. Стога је дужан да иста средства врати.

Неосновани су наводи ревидента да тужени није скривио раскид уговора и да не може бити дужан да накнади штету, јер исту није проузроковао нити је предузео штетне радње. Предметно потраживање није потраживање накнаде штете, већ захтев за повраћај дела аванса који је уплаћен по закљученом уговору по коме је тужени само делимично извршио обавезу на основу важећег решења о одобрењу прикључака и по коме делимично није извршио уговорну обавезу, па средства држи без правног основа.

У међувремену, непокретност је продата, продата је у виђеном стању. Потраживање на име повраћаја више уплаћеног и неоправданог аванса од стране сауговорача туженог који је уплату по уговору и извршио, пренето је на Досон лик доо, а потом на тужиоца и тужилац јесте активно легитимисан да захтева враћање неоправданог аванса на основу члана 210. ЗОО. Правилно нижестепени судови закључују да потраживање није застарело, јер се примењује десетогодишњи рок застарелости.

Међутим, основано ревидент указује да је погрешно примењено материјално право приликом одлучивања о захтеву за камату која је обрачуната од датума уплате закључно са 30.09.2019. године, а потом је на износ главног дуга тражена по законским стопама.

Према члану 214. ЗОО, када се враћа оно што је стечено без основа морају се вратити плодови и платити затезна камата и то ако је стицалац несавестан од дана стицања, а иначе од дана подношења захтева. У конкретном случају ради се о повраћају неоправданог аванса, што значи да је у одређеном периоду тужени држао наведена средства по правном основу, међусобно закљученом уговору поводом кога је донето и решење о одобрењу прикључења. Од пријема изјаве о раскиду уговора, средства аванса која нису оправдана извршењем уговорне обавезе, су средства која тужени држи без правног основа, односно по основу који је отпао, те је од тада тужени несавестан, јер је знао да средства држи по основу уплаћене цене по уговору који је раскинут и по коме неће извршити преостали део обавезе. Међутим, како је тужилац захтев за камату определио у апсолутном износу од 25.963.394,80 динара, нижестепени судови су пропустили да расправе од када је тужени несавестан у погледу држања уплаћених аванских средстава, од када је знао да обавеза неће бити извршена и колико би тако обрачуната камата на неоправдани аванс износила.

За правилну примену материјалног права, наведене чињенице нису расправљене. На основу члана 414. и 416. ЗПП, одлучено је као у изреци ове пресуде.

У поновном поступку првостепени суд ће расправити питање савесности, односно несавесности туженог, односно када је отпао правни основ држања тих средстава раскидом уговора, те од када би тужилац евентуално имао право на камату пре подношења захтева за исплату, на основу чега ће се утврдити висина обрачунате

камате и одлучити о том захтеву правилном применом материјалног права. Одлучиће и о трошковима поступка.

**Председник већа – судија
Татјана Миљуш, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић